

Vergaderjaar 2022–2023

36 287

Parlementaire Vergadering van de Benelux Interparlementaire Assemblée

C/ nr. 3

VERSLAG VAN DE TWEDE PLENAIRE ZITTING 2023

Vastgesteld 6 juli 2023

1. Inleiding

Een delegatie van twaalf Nederlandse Kamerleden nam op 16 en 17 juni 2023 deel aan de tweede plenaire zitting van het Benelux parlement onder Nederlands voorzitterschap in het Gouvernement in Maastricht¹. De delegatie bestond uit de Eerste Kamerleden Pim van Ballekom (VVD), Rian Vogels (VVD), Saskia Kluit (GroenLinks), Carla Moonen (D66), Rik Janssen (SP), Hendrik-Jan Talsma (delegatieleider, ChristenUnie) en de Tweede Kamerleden Roelien Kamminga (VVD), Jan Klink (VVD), Daan de Kort (VVD), Faissal Boulakjar (D66) en Derk Jan Eppink (JA21). Op zaterdag 17 juni was Eerste Kamerlid Alexander van Hattem (PVV) aanwezig. Naast de Luxemburgse en Belgische parlementariërs woonde ook een delegatie namens de Baltische Assemblée de zitting bij. Twee thema's werden uitvoerig besproken tijdens de zitting: maatschappelijk verantwoord ondernemen en grensoverschrijdende drugscriminaliteit. Op zaterdag werd de aanbeveling over maatschappelijk verantwoord ondernemen aangenomen² en werden de leden bijgepraat over de Einstein Telescoop.

2. Nederlandse interventies in plenaire debatten

De parlementsleden uit de drie Benelux-landen werden ontvangen door gouverneur Roemer die het belang van grensoverschrijdende samenwerking onderstreepte juist voor deze regio. «Naar grensregio's moeten we met een maatwerkbril kijken. Ook zouden we ruimte moeten krijgen om te experimenteren en flexibel omgaan met grenzen. De Benelux zou hier het voortouw kunnen nemen,» stelde Roemer. Alvorens over te gaan tot de themadebatten bedankte parlementsvoorzitter Van Ballekom de scheidende delegatieleden Veldhoen, De Blécourt, Van Kesteren en Van Pareren voor hun inzet en bijdragen in het Benelux-parlement en heette de nieuwe leden welkom.

¹ Hier vindt u het programma: https://www.beneluxparl.eu/wp-content/uploads/2023/06/Agenda_16-17.06.2023.pdf

² De aangenomen aanbeveling inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen is als bijlage toegevoegd.

Op vrijdagmiddag 16 juni kwam eerst het thema Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) aan bod in aanwezigheid van enkele gastsprekers. Rapporteur Jan Klink introduceerde het onderwerp waarover in de afgelopen 1,5 jaar diverse experts zijn gehoord in commissieverband. De heer Klink wees naar het grensoverschrijdende karakter van IMVO en hoewel er op basis van het voorstel van de Europese Commissie voor een IMVO-verplichting wordt gestart met de trilogie over dit voorstel, zag Klink kansen voor de Benelux landen om hier gezamenlijk op te trekken. Eurocommissaris Didier Reijnders gaf in zijn videoboodschap het belang van IMVO aan. «Het gedrag van bedrijven is de sleutel tot een duurzame economie,» aldus Eurocommissaris Reijnders. Dat de Benelux een voorloper is in het zoeken naar geharmoniseerde wetgeving in het belang van een gelijk speelveld is goed te zien volgens Reijnders. Ook de Nederlandse Minister Schreinemacher sprak in haar videoboodschap over de voortrekkersrol van de Benelux. «Vrij verkeer van personen, goederen en diensten is begonnen in de Benelux en ik kijk uit naar de Benelux bijdrage bij de in voorbereiding zijnde Europese IMVO-wetgeving,» sprak zij. De heer De Kluiver, hoogleraar Ondernemingsrecht aan de Universiteit van Amsterdam ging in op de juridische elementen van het voorstel van de Europese Commissie. In het bijzonder wees hij op het gebruik van open normen in de richtlijn door het voorschrijven van doelstellingen die moeten worden behaald in plaats van regels die moeten worden nageleefd. Ook wees De Kluiver op praktische dilemma's waar bedrijven soms mee te maken hebben wanneer zij willen voldoen aan *Due Diligence*. Mevrouw Başak Bağlayan, secretaris-generaal van het Nationaal Contactpunt van de OESO Luxemburg, Ministerie van Economische Zaken, lichtte toe hoe Nationale Contact Punten bedrijven en ondernemingen kunnen ondersteunen bij het voldoen aan de OECD richtlijnen over verantwoord ondernemerschap en informeerde de leden over de regelmatige aanpassingen van de OECD richtlijnen aansluitend bij de ontwikkelingen. Tot slot gaf mevrouw De Caluwé een presentatie over de inzet van Pfizer als het gaat om IMVO-prioriteiten en de samenwerking die zij daarbij aangaan met overheden, NGO's en andere bedrijven. Carla Moonen vroeg aan de heer De Kluiver of de zes stappen van *Due Diligence* uit zijn presentatie in de praktijk getest zijn waarop De Kluiver bevestigend antwoordde. Roelien Kamminga wilde weten hoe naast het bedrijfsleven, wat nu de lasten draagt, de consument kan worden betrokken bij IMVO.

Het volgende themadebat ging over grensoverschrijdende drugscriminaliteit en werd ingeleid door mevrouw Penn-te Strake, burgemeester van Maastricht. Zij schetste de ontwikkelingen van het Nederlandse gedoogbeleid van softdrugs voor de regio en de drugcriminaliteit die daaruit volgde. Hoewel het invoeren van het ingezetene criterium voor coffee-shops effect heeft gehad op de aantallen buitenlandse drugstoeristen, is er nog altijd een probleem met minderjarige drugrunners ingezet door de georganiseerde misdaad. Burgemeester Penn-te Strake wees op het belang van samenwerking binnen het opgerichte regionaal expertiseteam voor informatie- en expertise-uitwisseling in Benelux-verband bij de aanpak van de drugscriminaliteit. De Nederlandse Minister Yesilgöz sprak in haar videoboodschap over het misbruik dat criminelen maken van de bestaande infrastructuur en ziet de mogelijkheden van het Benelux-politieverdrag als belangrijke stap in de aanpak van drugscriminaliteit. De grensgebieden moet onaantrekkelijk worden voor criminelen hield zij de leden van het Beneluxparlement voor. De Belgische Minister van de Quickenborne hield in zijn videobijdrage een pleidooi voor invoering van een Europees havenverbod en een netwerk van verbindingsofficieren in landen in Zuid-Amerika. Van de zijde van Justitie en Politie gaven de heren Köke en Beenhakkers een overzicht van de praktische samen-

werking in de strijd tegen drugscriminaliteit en de problemen die zij ondervinden in de opsporing en vervolging van daders. «Limburg kent veel grenskilometers met de buurlanden, er is daarmee veel grensoverschrijdende criminaliteit,» zei Beenhakkers. Dat zijn complexe zaken vanwege het internationale karakter en de verschillen in wet- en regelgeving tussen de Benelux-landen en Duitsland voegde Köke daaraan toe. Zij riepen op tot mogelijkheden voor experimenteren, ook op juridische gebied. De heer Noortman van de Universiteit van Maastricht onderzoekt in internationaal verband met internationale collega's naar praktische verbeteringen in de grensoverschrijdende samenwerking. Hij merkte op dat uitvoering van de samenwerking moeilijk is, want dat iets mag gebeuren wil nog niet zeggen dat het in de praktijk gaat gebeuren en de vraag is hoe je drempels kan wegnemen. Grensoverschrijdende uitdagingen kennen de Baltische collega's ook en zij werken ook samen op het gebied van georganiseerde misdaad. De Russische inval in Oekraïne heeft ook tot gevolg gehad dat drugscriminaliteit is toegenomen en geleid heeft tot een toename van criminele organisaties vooral op het gebied van mensensmokkel van vrouwen en meisjes. Zij onderschrijven de noodzaak van internationale samenwerking om de grensoverschrijdende misdaad aan te pakken.

Na deze inleidingen vroeg de heer Klink naar de experimenteerruimte in het politie verdrag. De heer Beenhakkers en Köke gaven aan dat de experimenteerruimte die men zoekt bijvoorbeeld toepassingen van nieuwe technologie zijn en het aanvullende gebruik van bepaalde software om databanken te onderzoeken. De heer Talsma nodigde de vertegenwoordigers van politie en OM uit om concreet aan te geven op welke punten de wetgeving beter en effectiever zou kunnen worden gemaakt.

Op zaterdag 17 juni begon de plenaire sessie met een presentatie over de Einstein Telescoop door de heer Guido Derks, directeur projectbureau Einstein Wetenschap. Met de Einstein Telescoop kan onderzoek plaatsvinden naar zwaartekrachtgolven. De beoogde locatie van het project ligt in Limburg, Vlaanderen en Duitsland waar het gebied voldoet aan de boven- en ondergrondse gestelde geologische eisen voor de ondergrondse de telescoop. Een andere mogelijk kandidaat voor de Einstein Telescoop ligt op Sardinië. Het locatiebesluit zal in 2026 worden genomen. De heer Klink wilde weten waar de discussie over windmolens in Wallonië, die vanwege de bovengrondse eisen aan het Einstein project niet gebouwd mochten worden, toe heeft geleid. De heer Derks antwoordt dat deze voorlopig niet gebouwd zullen worden omdat de rechter heeft geoordeeld dat het project voldoende onderbouwd is. Saskia Kluit was benieuwd naar de verwachte spin-off en de effecten van het project op de natuur en het water. Voor het project is een milieutoets gedaan aldus de heer Derks, en door de wijze van bouwen zal er zo min mogelijk schade aan de natuur worden aangebracht. De verwachte werkgelegenheid ligt op 1.700 fte, de directe spin-off is – vergelijkbaar met de spin-off van CERN moeilijk vooraf te meten vervolgde hij. De heer Van Hattem vroeg naar de trillingen tijdens de bouwfase waarbij via drie hoekpunten geboord zal worden. Het projectbureau doet geologische onderzoek naar mogelijke verzakkingen bij dit bouwproces waarbij de heer Derks opmerkte dat men bestaande en bewezen technologieën voor het boren zal gebruiken, zoals is toegepast het bouwen van tunnels in Alpen. De heer Boulakjar voegde toe dat de grensoverschrijdende infrastructuur een innovatie op zich is en dat voor het draagvlak de omgevingscommunicatie heel belangrijk zal zijn.

Het Benelux parlement heeft tijdens deze plenaire zitting op zaterdag 17 juni in meerderheid aanbevelingen aangenomen betreffende maatschappelijk verantwoord ondernemen die onder meer de regeringen oproept de samenwerking te versterken zodat het EU-voorstel volledig in lijn is met de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen zodat betekenisvolle impact voor mens en milieu in productielanden bereikt wordt en een gelijk speelveld ontstaat voor alle ondernemingen in de Europese Unie.

3. Overige

De heer Daan de Kort deed tussentijds verslag over het thema «Deelname van personen met een handicap aan het maatschappelijk leven». Over «Het beleid inzake belastingen op brandstoffen in het licht van de evolutie van het wagenpark» deed mevrouw Saskia Kluit tussentijds verslag. De heer Van Ballekom gaf een terugkoppeling van de bijgewoonde Meeting of the Security and Defence Committee of the Baltic Assembly op 11–12 mei 2023 en de heer Talsma deed verslag van de Eastern Partnership Conference of the Baltic Assembly op 18–19 mei 2023. De secretaris-generaal van Benelux Unie, de heer Frans Weekers, bood het jaarverslag van de Benelux Unie aan evenals de antwoorden op de aanbevelingen frauduleuze uitzendkantoren en de aanbevelingen grensoverschrijdende drugscriminaliteit aan het Beneluxparlement³. De mandaten van de Secretaris Generaal van het Beneluxparlement Christine Bogaert en de plaatsvervangend Secretaris-Generaal Roeland Jansoone werden op de vergadering van zaterdag 17 juni unaniem verlengd.

De voorzitter van de delegatie,
Talsma

De griffier van de delegatie,
Bakker-de Jong

³ De ontvangen antwoorden zijn als bijlagen bijgevoegd